

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai Cluj
1.2 Facultatea	Istorie-Filosofie
1.3 Departamentul	Dep. de Istorie în Limba Maghiară
1.4 Domeniul de studii	Istorie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Arheologie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Istoria poporului maghiar (epoca premodernă) HLM1205						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. univ. dr. Sipos Gavril						
2.3 Titularul activităților de seminar							
2.4 Anul de studiu	II.	2.5 Semestrul	4	2.6. Tipul de evaluare	colocviu	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	0
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	0
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					26
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					10
Tutoriat					30
Examinări					5
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual		66			
3.8 Total ore pe semestru		129			
3.9 Numărul de credite		3			

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	cunoștințele anterioare referitoare la istoria minorității maghiare
4.2 de competențe	cunoștințele privind istoria medievală a maghiarilor

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	prezență la cursuri
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	• orientarea în literatura de specialitate a istoriei Ungariei • argumentarea științifică privind unele teorii eronate • abilități necesare pentru predarea materiei în clasele VI-VII. • reproducerea punctuală a unor noi cunoștințe istorice pe baza cunoașterii aprofundate a unei epoci și/sau probleme istorice • utilizare la un nivel de bază a metodelor specifice a cercetării istorice
Competențe transversale	• Îndeplinirea la termen, riguroasă și responsabilă, în condiții de eficiență și eficacitate, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice, aplicarea riguroasă a regulilor de citare și respingerea plagiatului

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Pregătirea studenților pentru cariera de profesor de istorie. Absolvenții secției de istorie – linia maghiară în ciclul gimnazial al școlilor cu limba de predare maghiară predau și materia Istoria minorității maghiare. Prin urmare e absolut necesar ca într-un curs studenții să facă cunoștință cu istoria maghiară, cu accentul pe istoria ungarilor din Transilvania.
7.2 Obiectivele specifice	• Cursul are ca scop prezentarea rezultatelor cele mai recente ale istoriografiei maghiare, include viziunile moderne ale istoricilor. Trece în revistă istoria ungarilor în bazinul carpatic în epoca premodernă, de la destrămarea statului medieval maghiar și formarea principatului Transilvaniei (1526-1541) până la răscoala curuților și pacea de la Satu Mare (1703-1711).

8. Conținuturi

8.1. 1 Curs Ungaria la începutul secolului 16 sub amenințarea Imperiului otoman. Urmările bătăliei de la Mohács: destrămarea Ungariei medievale, stabilirea turcilor în bazinul carpatic, formarea principatului autonom sub suzeranitatea turcească, Ungaria regală cărmuită din Viena. Regii Ferdinand de Habsburg și Ioan de Zápolya. Cuvinte cheie: autonomie internă, pașalâc.	Metode de predare expunere, discuții euristice	Observații
8.1.2 Curs 1541–1556–1571: dezvoltarea principatului ardelean între Imperiul Otoman și Imperiul Habsburgic. Încercarea Habsburgilor de a domina Transilvania (1551-1556). Principele Ioan Sigismund și formarea instituțiilor noului stat. Cuvinte cheie: puterea principilor	expunere, conversație euristică	
8.1.3 Curs Reforma, restaurarea catolică și sistemul religios al Ardealului, modelul de toleranță pentru Europa. Interferențe religioase. Cuvinte cheie: antitrinitarism, toleranță, religie receptă și tolerată.	expunere, discuții euristice	
8.1.4 Curs Epoca Báthoreștilor în Transilvania. Ștefan Báthory regele Poloniei. Criză de dominație în cursul războiului de 15 ani, Transilvania în tabăra creștină. Domnia lui Mihai Viteazul, generalul Basta ca locțiitorul	expunere, discuții euristice prezentare PPT	

împăratului Rudolf II. Răscoala antihabsburgică condusă de Bocskai. Pacea de la Viena și Zsitvatorok. Cuvinte cheie: cetăți confiniale, haiduci		
8.1.5 Curs . Economia și societatea ardeleană în a doua jumătate a secolului 16, legăturile comerciale în bazinul carpatic și extracarpatic, conjunctura agrară, dezvoltarea orașelor. Unitatea economică a bazinului carpatic. Cuvinte cheie: export agrar	expunere, discuții euristice	
8.1.6 Curs Ardealul sub domnia lui Gabriel Bethlen – absolutism sau sistemul îngrădit al stărilor. Înflorirea economică a țării. Politica externă activă a principelui. Cuvinte cheie: absolutism, centralism	expunere, discuții euristice	
8.1.7 Curs . Ungaria regală în prima jumătate a secolului 17. Întărirea regimului stărilor. Politica lui Peter Pazmany și Miklos Esterhazy. Succesele contrareformei. Cuvinte cheie: arhiepiscop, ordinul iezuit	expunere, discuții euristice	
8.1.8 Curs Epoca principilor Gheorghe Rákóczi I și II. Războiul de 30 de ani, pacea de la Vestfalia. A doua criză de dominație în Transilvania sub domnia lui Gheorghe Rákóczi II, Ákos Barcsay, Ferenc Rhédey. Eșecul campaniei din Polonia, expediția tătară-turcească în Ardeal (1658-1660). Încercarea Habsburgilor de a prelua Transilvania prin domnia lui János Kemény	expunere, discuții euristice prezentare PPT	
8.1.9 Curs Domnia lui Mihai Apafi, schimbarea suzeranității turcești. Orientarea franceză, mișcările curuților în Ungaria superioară	expunere, discuții euristice	
8.1.10 Curs Războaiele otomane la mijlocul secolului 17. Ultimul efort al Imperiului Otoman: pacea de la Vasvár (1664). Mișcările antiotomane ale stărilor din Ungaria, Miklós Zrínyi. Asuprirea conjurației Wesselényi (1671)	expunere, discuții euristice	
8.1.11 Curs . Răscoala lui Imre Thököly (1680-85). Recucerirea Budei, eliberarea Ungariei de sub jugul turcesc, instaurarea regimului habsburgic în Transilvania. Creșterea dărilor plătite Vienei, „jugul de lemn” turcesc și „cel de fier” imperial. Încercări de menținere a vechiului regim administrativ al Transilvaniei sub dominația habsburgică	expunere, discuții euristice	
8.1.12 Curs Răscoala curuților condusă de Francisc Rákóczi II (1703-1711) în Transilvania și Ungaria. Relațiile diplomatice cu Franța, Polonia, Rusia. Încercarea de a forma un stat nou. Pacea de la Satu Mare și amnistia acordată participanților	expunere, discuții euristice	
8.1.13 Curs Transformările societății maghiare în cursul secolului 17 – urmările războiului de 15 ani, ale alungării trupelor otomane Discutarea lucrării de seminar.	expunere, discuții euristice	
8.1.14 Curs Geografia istorică a bazinului carpatic la trecerea dintre secolele 17-18. Restaurarea comitatelor. Provinciile grănicerești. orașele, mineritul, ridicarea unor cetăți noi	expunere, discuții euristice	
Bibliografie Bertényi Iván–Gyapay Gábor: Magyarország rövid története. Bp. 1992. Maecenas. 658 l. Erdély rövid története. szerk Köpeczi Béla. Budapest 1988. Magyarok Európában. I–IV. Szerk. Glatz Ferenc. Bp. 1990. II. Szakály Ferenc: Virágkor és hanyatlás 1440–1711. 368 l. Kereszt és félhold. A török kor Magyarországon (1526–1699). Encyclopaedia Humana Hungarica 05. CD Bp. 1999. www.oszk.mek.hu/01800/01885 Kétfejű sas. A Habsburg-uralom Magyarországon. Encyclopaedia Humana Hungarica 06. CD Bp. 2000. www.oszk.mek.hu/01900/01902 B) Colecții: Pannonica Kiadó, Budapest. Magyar Századok. 2000. Pálffy Géza: A 16. század története. 276 l. Ágoston Gábor–Oborni Teréz: A 17. század története. 268 l. ifj. Barta János: A 18. század története. Vince Kiadó, Budapest. Tudomány–Egyetem. Magyar történelem. 1999.		

Szabó Péter: Az erdélyi fejedelemség.

R. Várkonyi Ágnes: A Királyi Magyarország. 1541–1686. 208 l.

Bak Borbála: Magyarország történeti topográfiája. Budapest 1997.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Discutarea lucrării de seminar – elaborarea unei lucrări pe tema prescrisă. Studenții preiau lucrările corectate.	discutii	
Bibliografie bibliografia specifică a lucrării		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- profesori bine pregătiți în istoria minorității maghiare

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Capacitatea studenților de a analiza procesele și evenimentele de bază legate de istoria principatului Transilvaniei	examen scris	70
10.5 Seminar/laborator	nivelul științific al lucrării muncă individuală	elaborarea unei lucrări	30
10.6 Standard minim de performanță			
• obținerea notei de 5			

Data completării

27. 03. 2020

Semnătura titularului de curs

dr. Sipos Gavril

Data avizării în departament

30. 03. 2020

Semnătura directorului de departament

dr. Nagy Robert-Miklos